

ŚP. PROFESOR MICHAŁ KACZMARKOWSKI
(24 IX 1934 – 26 III 2003)

Michał Wojciech Kaczmarkowski urodził się 24 września 1934 r. w Lesznie. Oboje jego rodzice byli nauczycielami. Do 1939 r. mieszkał w Lesznie, natomiast lata okupacji spędził wraz z rodzicami we wsi Dakowy Mokre (wówczas powiat Grodzisk Wielkopolski, później Nowy Tomyśl), gdzie jego ojciec pracował w majątku ziemskim jako zarządca. W tym czasie, ponieważ nie miał możliwości uczęszczania do jakiegokolwiek szkoły, nawet niemieckiej, od matki otrzymał wykształcenie w zakresie czterech klas szkoły podstawowej, co pozwoliło mu po wojnie bez opóźnień, to znaczy od klasy piątej, podjąć regularną naukę szkolną w siedmioklasowej szkole podstawowej w Lesznie. Szkołę tę ukończył w 1948 r. Następnie uczył się w leszczyńskim Pierwszym Liceum Ogólnokształcącym, jednej z najstarszych szkół w kraju, gdzie w 1952 r. zdał egzamin maturalny.

W latach 1952-1957 odbywał studia filozoficzno-teologiczne w Arcybiskupim Seminarium Duchownym w Gnieźnie i Poznaniu, ukończone później, 20 czerwca 1960 r., na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim uzyskaniem stopnia magistra teologii dogmatycznej na podstawie pracy pt. *Stosunek Chrystusa Pana do Kościoła w świetle pism św. Ireneusza z Lyonu*, której promotorem był ks. prof. W. Granat.

W latach 1957-1962 studiował filologię klasyczną na KUL. Studia te ukończył z wyróżnieniem 23 czerwca 1962 r., uzyskując stopień magistra na podstawie pracy pt. *Cycon – Listy do Tyrona: wstęp, komentarz, przekład*, napisanej pod kierunkiem dra M. Nagnajewicza, wówczas starszego wykładowcy.

W tym samym roku został zaangażowany w KUL w charakterze pracownika naukowego. Od października 1962 r. do września 1965 r. pracował jako młodszy asystent Zakładu Filologii Klasycznej, a od października 1965 r. już na stałe związał się z Zakładem Językoznawstwa Ogólnego, początkowo, tj. do września 1971 r., pełniąc obowiązki starszego asystenta tegoż Zakładu.

W 1969 r. zawarł związek małżeński z Teresą Gawrońską, absolwentką polonistyki KUL; w 1970 r. przysłała na świat ich jedyna córka, Dorota.

Dnia 29 kwietnia 1971 r. mgr Michał Kaczmarkowski uzyskał stopień doktora w zakresie filologii klasycznej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu na podstawie dysertacji pt. *Składnia przytoczenia w tekstach prozaików łacińskich okresu klasycznego* (opublikowanej przez TN KUL w 1974 r.); promotorem pracy był prof. dr hab. M. Swoboda. Od października tegoż roku został powołany na stanowisko adiunkta Zakładu Językoznawstwa Ogólnego KUL.

W roku akademickim 1973/74 przebywał w Holandii na stypendium Katolickiego Uniwersytetu w Nimwegen, studiując językoznawstwo ogólne u prof. A. Kraaka na Katolickim Uniwersytecie w Nimwegen i u prof. S. Dika na Państwowym Uniwersytecie w Amsterdamie.

Dnia 19 października 1983 r. dr Michał Kaczmarkowski odbył przed Radą Wydziału Nauk Humanistycznych KUL kolokwium habilitacyjne, związane z rozprawą pt. *Nominalne grupy syntaktyczne łaciny okresu klasycznego* (opublikowaną przez RW KUL w 1985 r.), uzyskując na tej podstawie tytuł doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa ogólnego, zatwierdzony przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną do Spraw Kadr Naukowych przy Prezesie Rady Ministrów pismem z dnia 29 października 1984 r. Recenzentami rozprawy byli: prof. dr hab. T. Brajerski (KUL), prof. dr hab. J. Bańczerowski (UAM) i prof. dr hab. A. Heinz (UJ).

Pismem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 października 1985 r. dr hab. Michał Kaczmarkowski uzyskał stopień docenta i na tej podstawie dnia 4 grudnia tegoż roku został powołany przez Radę Wydziału Nauk Humanistycznych KUL na stanowisko kierownika Katedry Językoznawstwa Ogólnego. Funkcję tę pełnił – od 1989 r. na stanowisku profesora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, a od 1 kwietnia 1992 r. profesora nadzwyczajnego – aż do odejścia na emeryturę w lutym 2001 r. W latach 1987-1989 sprawował również funkcję prodziekana Wydziału Nauk Humanistycznych KUL.

Profesor Kaczmarkowski był doskonałym znawcą języków klasycznych, zwłaszcza łaciny, i znakomitym specjalistą w zakresie językoznawstwa. Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się wokół językoznawstwa teoretycznego, przede wszystkim składni ogólnej i lingwistyki tekstu, a także teorii przekładu. Jednocześnie jednak pozostawał wierny swemu klasycznemu wykształceniu i – co było i jest nadal rzadkością wśród polskich filologów-językoznawców – wiele swych prac poświęcił opisowi języka łacińskiego za pomocą metod wypracowanych przez językoznawstwo strukturalistyczne. Był badaczem niezwykle pracowitym i dokładnym, rezygnującym z efektownych, acz niekiedy trudnych do zweryfikowania tez, na rzecz uzyskania wyników badań jak najbardziej rzetelnych.

Taka sama postawa cechowała Profesora Kaczmarkowskiego jako dydaktyka uniwersyteckiego. W ciągu prawie czterdziestu lat pracy, jako klasyk i językoznawca, prowadził różnego typu ćwiczenia z języka łacińskiego i greckiego oraz wykłady, w tym także monograficzne, z zakresu filologii klasycznej i językoznawstwa ogólnego zarówno dla studentów filologii klasycznej, jak i polonistyki, slawistyki i filozofii. Pracował także jako lektor języka niemieckiego i holenderskiego. Wszystkie Jego zajęcia odznaczały się wysokim poziomem merytorycznym i były prowadzone z prawdziwym talentem i pasją dydaktyczną, co sprawiało, że cieszyły się wielkim uznaniem i zainteresowaniem studentów.

Obok pracy naukowej i dydaktycznej Profesor Kaczmarkowski prowadził także nie mniej ważną działalność społeczną na rzecz Uniwersytetu. Jako poliglota, władający oprócz języków klasycznych także językiem niemieckim, francuskim, rosyjskim, włoskim, angielskim i holenderskim, służył przez lata KUL-owi jako tłumacz. Tłumaczył na język łaciński wszelkie dokumenty uniwersyteckie dla Stolicy Apostolskiej (m.in. Statut KUL), a także dyplomy doktoratów *honoris causa* nadawanych przez KUL, a oprócz tego na żywo wiele prelekcji, wygłoszanych zwłaszcza w języku niemieckim i holenderskim przez profesorów belgijskich i holenderskich.

Był inicjatorem i przez prawie dwadzieścia lat (od 1983 r.) dyrektorem Ośrodka Kultury Niderlandzkiej KUL, organizując corocznie ogólnouniwersytecki lektorat języka holenderskiego, prowadzony przez lektora z Holandii lub z Flandrii, i przede wszystkim przyczyniając się wydatnie do rozwoju kontaktów i wymiany naukowej z katolickimi uniwersytetami w Nijmegen i w Leuven.

Profesor Kaczmarkowski był wieloletnim członkiem Polskiego Towarzystwa Filologicznego, Polskiego Towarzystwa Językoznawczego oraz Towarzystwa Naukowego KUL, którego był od 1986 r. członkiem czynnym w ramach Wydziału Historyczno-Filologicznego.

Za swoją 39-letnią owocną pracę naukową, dydaktyczną i wychowawczą w KUL, a także za niezłomną i prawą postawę moralną Profesor Kaczmarkowski został 2 marca 2001 r. uhonorowany przyznaniem mu przez Senat Akademicki KUL „Medalem za zasługi dla Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego”.

Przez wszystkie lata pracy w KUL śp. Profesor Michał Kaczmarkowski dał się poznać jako człowiek niezwykle prawości charakteru i niewzruszonych zasad etycznych, godny naśladowania wzór sumienności, odpowiedzialności, staranności i rzetelności w pracy naukowej i dydaktycznej, wymagający i bezstronny, a zarazem życzliwy i niezmiernie skromny, nigdy nie zabiegający o poklask i popularność. I takim pozostanie w pamięci swych współpracowników, przyjaciół i uczniów.